

—Senyora... senyora. ¿Com us atreviu anar sola per aquesta muntanya de Déu?
—D'onça que és "GANZER" va graduar-me la vista que no tinc por de res.
J. GANZER. — Avinguda del Portal de l'Angel, n.º 33

la rambla

(esport i ciutadania)

Casa Agustí

FABRICA
d'aigües
carbòniques
esterilitzades,
xarops
i orxates
Telèfon 53202
Aragó, 407
Barcelona

EN TORN D'UNA CARTA

El cas Alomar-Domingo

Equivocats o no, s'ha llançat una acusació injusta contra els dos alts valors catalans

Amb motiu de la carta que dies ençà van escriure als parlamentaris catalans, han estat duríssimament atacats Marcellí Domingo i Gabriel Alomar. Han estat atacats quan encara ningú no coneixia la seva carta més que per referències inexactes i apassionades. Un periòdic —un periòdic que ningú no coneix, però que, aquell dia, féu gairebé una edició especial— publica a Barcelona una carta imbecil, burda falsificació de l'escriptura dels dos diputats catalans. Abans, un altre diari barceloní, amb difusió i prestigi, acusà Domingo i Alomar de no sé quines lenitats, quines debilitats, quins afanyos.

I bé: Domingo i Alomar no mereixen aquest tracte, aquesta desconsideració; no mereixen l'acusació calumniosa que s'insinua en el comentari periodístic, recentment desvirtuat per un segon article. Podia discutir-se, en el terreny polític, la carta dels dos digníssims representants catalans —dues vides al servei d'una mateixa causa i d'un mateix idealisme—; podia dubtar-se de l'eficàcia de la seva idea, de l'encertada visió del seu pensament en aquest cas concret. Però el que no podia fer-se, el que ningú no podia fer —perquè hi ha un imperatiu d'ètica, de lleialtat, de respecte— el que ningú no podia fer era acusar aquests homes de venalitat, era suposar en ells particularismes egoistes, baixes debilitats personals.

Jo he vist Alomar —el caríssim mestre— plorós i vèxat per la burda acusació insinuada. Ell m'ha pogut dir, apenat i dolgut, que estava disposat a renunciar fins i tot a la seva vida de mirall enllà, de marxar endavant, d'ésser veu i vot en el silenci, exemplaritat en la ignomínia, atívesa en l'abjecció, austera civilitat en l'africanisme d'un règim a la deriva, perquè ara un diari i un periòdic pugnin dir, com si no hagués passat res, com si els homes i les vides no tinguessin importància, que Alomar, que Domingo, s'an venen.

Jo, que puc dissentir de la carta que han escrit —la versió autèntica de la qual acaben de publicar els periòdics—, jo he de dir que el que s'ha dit sobre les pàgines d'un diari, que l'acusació formulada contra aquests homes és una indignitat. Simplement. Quant a la versió publicada en un periòdic —irregular aparició i més irregular orientació—

Domingo

no val ni una trista denúncia per falsificació...

—Qui ha gosat dir— ens ha preguntat Gabriel Alomar— que nosaltres demanàvem l'ajornament de

Alomar

l'Estatut? La nostra carta, textualment, diu el contrari. Parla precisament de Catalunya en peu, per la representació dels seus diputats venint a Madrid a presentar a la Cambra sobirana la seva llei vital, com la manifestació consagrada del seu desig i de la seva voluntat, que

N. de R. — LA RAMBLA, que creu equivocada i filla de l'ambient la posició de la carta dels senyors Alomar i Domingo, es fa un honor a publicar aquestes declaracions de Gabriel Alomar —les de Domingo, per absència, no hem pogut obtenir-les—, en mèrits a la imparcialitat i al dret de defensa, i proclama una vegada més la seva confiança en aquests dos alts valors catalans, dels quals espera encara una llarga obra fecunda.

Panorama internacional

La revolució contra el dictador de Cuba, general Machado

La flama revolucionària va cremant en les petites i grans repúbliques de l'Amèrica espanyola. De l'extrem sud ha passat a l'extrem nord, a il·luminar amb colors de sang les terres calentes de la perla antillana.

Cuba va ésser un joc de cohejança en mans dels espanyols avars, incomprensius i fanàticament imperials. Cuba és, avui, una colònia nord-americana, una perllongació de Wall Street. Com bona part de Sud-Amèrica.

Gaudeix d'una Constitució pròpia, de les formes externes de la democràcia i de la independència política. Però, substancialment, porta el jou de Wall Street.

Sovint aquest jou pren la figura del mariner nord-americà, del "fuseller" que el film patriòtic ianqui ha volgut ennoblir i popularitzar arreu del món.

Correntment, aquest jou el simbolitza el cabdill de psicologia espanyola agredida per les temptacions crematístiques del capitalisme imperial ianqui. Són els cabdills, que se succeïen cronològicament, instruments d'opressió i de colonització. Puix que de cada cabdill cen-

tre i sud-americà n'ha sortit, poderosament, un truit ianqui.

Machado, general com vol la tradició centre i sud-americana i l'"humor" ianqui, és el darrer de la sèrie, a Cuba. De caure, ara, no deixarà successor? Heus ací la realitat: el "general" Menocal dirigeix la baralla contra el "general" Machado.

LA DICTADURA MACHADO

Constitucionalment, Machado és president de Cuba. Un president estil Ibáñez a Xile, Gómez a Venezuela. Elegit la primera vegada amb totes les aparences legals, Machado se sentí l'home presidencial i va fabricar-se un Parlament donant-li la funció única d'aplanar-li la seva reelecció i permanència indefinida.

Sense el "plaçat" ianqui, el general Machado no hauria somniat mai en tal aventura. Sense la inspiració ianqui, Machado, de somniar-la, mai no s'hauria arriscat a ésser-ne l'heroi.

Machado a la presidència perpètua era garantia màxima dels truístics americans. Garantia contra la creixença dels grups polítics autòctons que volen bastir una Cuba veritablement independent i democràtica.

nosaltres veiem com el complement natural de la nova vida espanyola.

El que volíem era deixar a la inspiració del moment més favorable a la producció d'aquella cordialitat, l'hora del debat parlamentari. No volíem que la malvolença dels enemics pogués dir que un apressament nerviós pogués agreujar la inquietud d'un poble que no ha deixat mai d'estar a l'aguait d'emboscades i de traïcions. I esperàvem que la comunal grandesa d'esperit produís la reconeixença, per aclamació, de l'Estatut.

Aquest és el nostre gran pecat! —comenta, entristit, Alomar, referint-se a l'anomalia de no haver estat publicada, com calia, la seva carta fins ara—. Aquest és el nostre gran pecat! Si haguéssim d'aplicar el "cui prodest", la forçada silenciació de la nostra carta, no seriem nosaltres els afavorits, perquè sols per disciplina l'hem acceptada. Per ventura convenia a algun sector el "boicot" a la nostra paraula, o més exactament, la seva falsificació. Jo estic molt agraït a LA RAMBLA perquè ha pogut, amb la seva gran difusió, aclarir aquesta qüestió.

Que cadascú jutjui les nostres respectives actituds —acaba, amb el seu gest característic de mans.

Aquest "cas" no pot quedar així. No es diu impunement el que s'ha dit d'un home com Alomar, d'un home com Domingo. Podrà discutir-se la seva vida política, però no és lícit discutir la seva vida particular, ni acusar-los del que se'ls acaba d'acusar des d'un periòdic barceloní.

No cal reivindicar els seus noms —vides rectes— perquè ací hi ha la seva obra. Però, això sí, cal un desgrecue a la lleugeresa que s'ha comès contra ells. Hi ha un períodisme català que sap l'alt valor del nom d'Alomar; hi ha força política que sap la clara executòria de Domingo. Equivocats o no en l'apreciació política d'un fet, no pot acusar-se'ls de res. De res.

JOSEP M. MASSIP

simple, o estructurada a la faisa colonial descrita per Marx, Cuba ha sentit amb cruïda extraordinària la crisi. Característica centre i sud-americana.

Són països monocultius i de masses camperoles proletaritzades. La caiguda dels preus del producte que és especialitat d'algun d'ells desfa l'economia nacional. Això passa a l'Argentina amb el blat, blat de moro i lli. Això passa a Xile amb el salnitre. Això passa al Perú i a Bolívia amb el blat i el petroli. I al Brasil amb el cafè. I a Venezuela amb el petroli. I ço és el que ha passat a Cuba amb el sucre.

Orfes de la base de resistència i que és del camperol no proletaritzat que en hores de crisi perd la renda del seu camp i treball sense davallar a les negreries de la misèria, de la fam, els països centre i sud-americans, i Cuba entre ells, són esclaus dels mercats mundials on es cotitzen, per damunt d'ells, els preus i es fixen les exportacions.

Amb la caiguda dels preus del sucre, el trust nord-americà reduí les seves activitats en terra cubana, prengué les mesures per a disminuir la producció, per a minvar els resultats de les safres. I, tot seguit, milers i milers d'homes que vivien a sou del trust varen veure's al mig dels camps sense pa, sense feina, i el que és pitjor, sense esperança de trobar-ne enllac, fora dels seus ianquis. I la fam i la desesperació de l'interior es reflectí, matemàticament, a les ciutats: indústries arruïnades, comerços tancats, bancs en fallida, i la munió de treballadors i funcionaris vagant i assaltant consolat. ¿No és aquesta la tragèdia dels milers d'espanyols que tornen?

Machado es veié forçat a economies. I ho féu tradicionalment: escurant la ració dels petits funcionaris i treballadors, acomiadant-nomorts, però deixant intocats els privilegis: els seus de les castes militars i policials, plaques centre i sud-americanes.

Orb i petulant, per a dissenyar-se de cap dictador, i confiant amb l'ajut econòmic i material dels seus mandataris de Wall Street, es cregué segur i amb tremp d'arranjador del tot, declarant estats de guerra, violant correspondències, empresonant els enemics més o menys significats, ratllant de llapis roig la premsa no amiga, posant una metralladora al pit dels afamats.

Però el joc de les forces econòmiques ha seguit el seu curs i Machado es veu a les acaballes.

L'ESMENA PRATT

Potser suri, encara, voltant-se de baionetes ianquis. Fora d'això, cap més esperança.

I les baionetes ianquis no li mancaran si la seva música prima segueix interessant a Wall Street.

Poden anar-hi "legalment". La Constitució cubana conté una "esmena Pratt", que fa enorgir els cubans dignes i somriure els capitalistes nord-americans. Per l'Esmena Pratt els Estats Units s'obliguen a pacificar la vida cubana, en cas de revolucions i perllongada instabilitat política. Són els policies suïssos de Cuba. Poden intervenir per decisió pròpia o quan ho cregui necessari el poder "constitucional" reconegut pel Govern nord-americà. És a dir, sempre que bé els sembli.

¿Els "fusellers" de la marina nord-americana aniran a Cuba a posar "ordre", fent-ne la segona Nicaragua de l'Amèrica espanyola? ¿O el govern d'Hoover, massa capficat pels greus problemes de la misèria interior nord-americana, i pels milers de milions de dòlars en perill a Europa, deixarà que els cubans s'ho cuguin i mengin sols?

COVANT LA REVOLUCIO AGRARIA

La inquietud, la frisança centre i sud-americana no comouen, fins ara, més que el cos polític, la superfície dels problemes i la vida nacionals. El fons resta el mateix.

Les resolucions d'avui són típiques del segle XIX, en el qual vivien les nacions hispano-americanes. ¿Saltaran al segle XX, com ho ha fet totjust Espanya, llur model i gresol?

Anant al fons dels esdeveniments, podríem veure el xoc violent de forces noves contra la crosta tradicional de generals i cacics revolucionaris. Per això cada república centre i sud-americana és un volcà en

La renúncia de l'acta del diputat solidari Francesc Macià, l'any 1915

Curiosa fotografia del senyor Macià en l'època de la renúncia a la seva acta

Rodrigo Soriano ha evocat aquests dies al Congrés la renúncia —alta exemplaritat de dignitat— de l'acta del diputat solidari Francesc Macià.

Ens sembla interessant en aquests moments de ressuscitar el record d'aquell acte —que ja no era el primer ni seria l'últim de l'avui President de la Generalitat— i reproduir l'article que el periodista Dionísio Pérez li dedicà a la revista "Nuevo Mundo" en l'edició del dia 3 de desembre de 1915.

L'article era el següent:

"MACIÀ RENUNCIA SU ACTA. — Para poder justificar la situació de España y la pertinencia en los procedimientos con que se la gobierna, los políticos españoles han inventado dos curiosas teorías: una es la de que la política es un arte de realidades, no de doctrinas, y la otra es la de que no pueden actuar en política los inadaptados y los inadaptables al medio. Estos dos principios justifican la conducta de todo político; sus transacciones con el mal; sus tolerancias con la injusticia; su utilización del caciquismo y del falseamiento de las leyes y justifican, sobre todo, la incapacidad de los gobernantes, que no pueden hacer el bien, ni procurarlo ni imponerlo, porque tienen que aceptar las realidades que el país les entrega.

En esta corrupción moral e intelectual, que está en todas las exterioridades de la política, en todo lo que de ella se ofrece a la visión del país, se alza nuestro pesimismo. Nuestro pesimismo no tiene más valor que el de la sinceridad. Lo sienten y lo profesan, más hondo aún, más convencido, los mismos

vigilantes d'erupció violenta. La joventut universitària, les noves generacions obreres, les multituds d'indis malaurats i ignorants, comencen a capir on és el mal i quin és el remei. El mal del latifundisme, llegat trágic de la dominació espanyola, i el remei del repartiment social de les terres.

No hi ha més solució per als països centre i sud-americans. Solució per a llurs habitants i per a Europa.

Amèrica per a la Humanitat! ¿No és aquest el principi dels americans més clarividents? ¿I no és aquest el deure dels habitants d'un Continent desert, d'ingents riqueses no explotades, d'immenses terres mai conreunades?

JOAN COMORERA

EFEMERIDES

jefes políticos que tomaron miles de dueros por amparar algunos monopolios municipales, y que, en cambio, sacrificó a la política una carrera y no esperaba de ella puesto oficial ni negocio protegido y limitaba su acción al cariño amparador de un distrito y a la esperanza de ser útil a su patria, ha renunciado su acta, porque se ha convencido totalmente de la inutilidad de todo su esfuerzo honrado, de la esterilidad de su sacrificio; porque se ha convencido de que hay una fatalidad histórica que lleva a España a saber Dios qué abismos de degradación y de que los políticos están locos o ciegos, con aquella ceguera que, según las escrituras, da Jehová a los que quiere perder.

En otra ocasión, el Parlamento no hubiese tolerado que se le arrojasen al rostro su ficción, su ilegitimidad. Los oradores hubieran cercado, hostigado, acorralado al señor Macià hasta obligarle a confesar que España era un paraíso y el régimen que la gobierna una bendición de Dios. Ahora no; ahora se le ha rogado; se le ha suplicado; se le ha pedido por misericordia que se quedase allí, que se adaptara. Hasta Azcarate, que al cabo de cuarenta años de vida estéril, sigue diciendo que tiene fe en el régimen parlamentario y que espera todavía que el sufragio llegará a purificar, pidió al señor Macià que continuara entregado a la tarea de llenar páginas del "Diario de Sesiones", que nadie lee.

Podrá la prensa que se escribe al margen de la política dar poca importancia al caso del señor Macià y a todos estos síntomas que han acompañado a la renuncia de su acta; podrá llamarse egoísta a quien tanto ha sacrificado y decirle "inadaptado" para censurarlo, cuando es el mayor elogio que hoy puede hacerse de un buen ciudadano. Podrán los políticos apartar a un lado el suceso enojoso, y aun justificar el que republicanos que han perdido la fe en su república y catalanistas que se han convencido de que no pueden aportar una sola idea a la gobernación de España, continúen laborando en la obra parlamentaria. Lo que no podrán conseguir es evitar que las gentes comencien a darse cuenta de que nuestro pesimismo es hoy la más perfecta, la más completa fórmula de patriotismo; de que el deber ciudadano está en abstenerse de toda acción política, en negarse a cooperar en ningún partido; en afirmar que esa confabulación monstruosa de todos los políticos que hace posible la oligarquía y el caciquismo abajo y la impunidad arriba, es indigna lo mismo de ser soportada que de ser combatida.

Y la ficción política está en esto: en que, convencidos los políticos del mal, lo ocultan al país, en que siguen actuando como si tuviesen fe, como si se sintieran razonablemente optimistas y esperanzados. Se necesita, para que la ficción se sustente, que cada cual en su lugar hable su anaranjado lenguaje, que todos se presten a actuar en el convencionalismo parlamentario desempeñando su propio papel, que haya, además del "Diario de las Sesiones", una prensa que se escriba al margen de la política y para servicio de la política, que no lleve su crítica al fundamento de la ficción y al falseamiento de las esencias del régimen, sino que se contente y quiera contentar a la nación con la apariencia de los principios y la simulación de las doctrinas. Y se llama adaptados a los que dejan su pesimismo para la tertulia íntima, para el diálogo familiar y tienen un optimismo de ocasión para el discurso parlamentario y el artículo periodístico.

Afortunadamente para España, los que tenemos la sinceridad de nuestro pesimismo somos ya legión y afrontamos cada día, sin riesgo alguno, la difícil tarea de ir sembrando desesperanzas. Acaso, sin esta propaganda tenaz, último arbitrio revolucionario sincero que nos queda, el señor Macià no hubiese podido realizar su acto generoso. Este hombre, que no tiene bufete que defender ni agencia de negocios que fomentar; a quien la prensa de Barcelona no acusa de ser uno de los

Así, nuestro pesimismo es fe, mientras que lo que por ahí se titula optimismo no es convicción espiritual, sino necesidad material de acomodarse a las más indignas realidades. Con el optimismo gubernamental, España salió atrevida de Cuba y Filipinas, ha visto su incapacidad para organizarse, su impotencia para darse un régimen... Con nuestro pesimismo se salvará; el señor Macià tendrá imitadores y llegará un día próximo en que los políticos se verán contemplados en su desnudez moral por todo el país. Entonces comprenderán que a este régimen no lo sostiene más que el uso del presupuesto y la obediencia de la Guardia civil.

Dionísio Pérez.

S'hauria de despertar entre les entitats esportives l'estímul de veure quina era la que contribuiria més intensament a la creació dels sokols catalans.

A LES PAGINES 6 I 7

MACIÀ A MADRID

(Reportatge dels nostres enviats especials)